

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos példát az egyes szám 25 fillér,
minden következő szám 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvégy-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 9.

Kraszniknál tulerőben vannak az oroszok.

Elsülyesztettünk egy olasz cirkálót.

Budapest, július 8. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Orosz Lengyelországban a Visztulától keletre a harc tovább tart. Az oroszok számos heves támadását véresen visszavertük.

Ellenséges tulerő elől, amely Lublin fedezésére haroba vetve, ellentámadást kezdett, csapatainkat a múlt két oldalán a Kraszniktól északra emelkedő magaslatokra vontuk vissza.

A Visztulától nyugatra az oroszok néhány előállítását rohammal elfoglaltuk. A Bug mentén és Kelet-Galiciában az általános helyzet változatlan.

Az alsó Zlota—Lipa mentén az ellenség előretöréseit visszautasítottuk.

Olasz hadszíntér:

Görz hídfő ellen az olaszok a mozgó népfelkelést is haroba küldték. Csapatunk az ellenség minden támadását, mint mindig, visszaverték. Az Isonzo középső szakaszán és a Krn területén nyugalom van.

A karintiai és a tiroli határterületen csupán ágyuharc volt.

Délkeleti hadszíntér:

A Trebinjától keletre emelkedő határmagaslatokon a július hetedikére virradó éjjelen a montenegróiak elleni harc újból megkezdődött, mivel az ellenség éjjel még egy előretörést kísérelt meg, amely azonban gyalogsági és tüzérségi tűzünkben teljesen összeomlott. Most ott nyugalom van. A határ többi részén semmi jelentős esemény nem történt.

Tengeri események:

Tengeralattjáróink egyike július hetedikén reggel egy Amalfi típusú olasz páncélos cirkálót az északi Adrián megtorpedezett és elsülyesztette. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Oroszok támadásai

Lengyelországban.

Berlin, július 8. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Soucheztól nyugatra sikerült a franciáknak mintegy 800 méternyi szélességben legelől levő árkunkba behatolni. Ellentámadással ismét elűztük őket. Az ellenség egy második támadása tüzérségi tűzünkben összeomlott. Egy kis árokdarabért, amelyet a franciák még tartanak, kézi gránátokkal folyik a harc. Azokat az állásokat, a melyeket Apremontól nyugatra elhódítottunk, az ellenség egész nap és egész éjjel támadta, de minden eredmény nélkül. Az elfogottak száma három tisztre és több mint négyszáz emberre emelkedett. Az egész nyugati arcvonalon élénk ágyuharc folyt.

Keleti hadszíntér:

Egy ellenséges támadást Kowno irányában, az oroszok súlyos veszteségei mellett, visszavertünk. Stegnafalunál, Prasznisztól északkeletre, néhány orosz árkot elfoglaltunk és meg is tartottuk. Az ellenség előretörései Strzegno és Starossebi tájékán, Racianztól északkeletre és délnyugatra sikertelenek maradtak. Az ellenség kísérletei, hogy a Dolowatkától keletre emelkedő, tegnap elfoglalt kilencvenötös magaslatot kezünkben ki ragadja, meghiúsultak.

Délkeleti hadszíntér:

A Dnyeszter és a felső Visztula közt álló német csapatok helyzete változatlan. A felső Visztulától nyugatra több ellenséges állást rohammal elfoglaltunk. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Háboru a forradalomért.

Arad, július 8.

Mire kell a háboru Itáliának?

Más országnál az ilyen kérdésre megvan a felelet. Az egyik azért visel hadat, mert a léthez való jogát védi; a másik azért, hogy a fejlődés örök utját építse meg magának. A harmadiknak a nemzeti hiúság adott fegyvert a kezébe, a negyediknek a szertelen önzés, amely a világhatalomból másnak nem akar juttatni; az ötödiket a beteges nagyravágyás, a hatodikat a szerződés viszi a háboruba, a melylyel az erejét és vérét drága milliárdokért eladta. Az egyiknek katonája lelkes öntudattal megy a tűzvonalba, a másiké parancsszóra, a harmadiknak tömegeit a hátuk mögé állított gépfegyver kergeti: de legalább tudniok lehet, hogy mi a célja a háborunak, a melynek eszközei, vagy áldozatai.

Olaszország háboruja ma is még rejtély. A bevallott ok az volt, hogy területet akar hódítani a monarchia testéből; azokat a föld-darabokat, a melyekre eszébe jutott jogot formálni. Ennek az ürügynek hamissága már akkor kitűnt, amikor nyilvánvalóvá lett, hogy Olaszország a háboru nélkül, szinte példa nélkül való könnyűséggel akkora területi engedményt kaphatott volna, aminőre győztes háboru esetén se számíthatott volna. (Ez hol vannak már azóta az olaszok győztes háborujának fantasztikus álmái?) Nemzeti gyűlölet nem sugalhata a hadüzenetet; legalább annak a gyűlöletnek, amely harminchárom éven át meglapult a testvéri érzést, barátságot mutató nyájasság mögött, nem illik egyszerre nyíltan és hengegően nyilatkozni.

Az olasz háboru mögött az intrikák, cselszövények, ravaszkodások olyan össze-vissza bogozott hálójá van, a minőről se a hadüzenet idején, se most nem lehet még tiszta képet látni. Az ármánykodás híres nemzete most se tagadta meg magát s csak azt nem tudni, hogy a véres harcterek mögött szőtt alattomos tervek közül melyiké lesz a siker.

Vannak republikánusok, a kik az olasz királyságot akarják megbuktatni. Vannak radikálisok, a kik a pápaság befolyásától akarják megszabadítani Itáliát és egyben a pápát kitessékelni Rómából, mielőtt a pápák a világi hatalmat visszakivánnák. Vannak, a kik a tulsulyba jutott szabadgondolkodókat akarják le-törni. Es vannak olyanok is, a kik

az egész osztályállamot vélik Olaszországban megdönthetni.

Más-más célok, egymást keresztező tervek, de valamennyinek egy az útja a siker felé: a *forradalom*. A kitörő elégedetlenség, a tömegek fölzudulása, amely az elkövetett hibákért, a katasztrófákért bűnbakot keres és azt le akarja dönteni. Ezért kell a forradalomhoz egy szerencsétlen háboru. A bűnbaknak mindegyik azt fogja oda állítani, amit áldozatul kiszemelt: a republikánus akiráltságot, a radikális a pápát, a harmadik tábor a radikálisokat, a szocialisták az osztályállamot.

Es az intrikák útja közeleg a célhoz. Az olasz hadsereg kudarcai, borzalmas veszteségei erjesztik az elégedetlenséget. Ma már nyíltan hangzik Rómában a jelszó: ha Cadorna rövidesen nagyobb szabású győzelmet nem szállít, *Olaszországban kitör a forradalom*. Sőt már előre készül a talajt erre az egyik tábor, a mely egyenesen a pápát vádolja a miatt, hogy az olaszok eddig nem tudtak hadi sikert elérni.

Az a mitől a forradalmat várják, be fog következni. Cadorna jelentései már nem is biztatások, nem kecsegtetések, hanem szármalmas meintegetőzések. Es ha Olaszországot ellepi a belső forradalom lángja és vére — akkor, a forradalom után meg fogja tudni a világ és az utókor, hogy mért, kiknek vitta Itália ezt a háborút. Es majd akkor kiderül az is, hogy megérte-e az, azta nagy emberparasztást, a melyet Olaszországban egyre kevésbé tudnak eltölteni.

Orosz bűnbakok.

— Árulással vádolt tábornokok. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Magrini, a „Secolo” ismert levelezője jelenté Bukarestből, hogy az oroszok vereségeit a német eredetű tábornokok árulása okozta. Massojewow ezredes kivégzése után kiderült, hogy az oroszok keletoroszországi leveretésének bűne *Rennenkamp* tábornokot terheli. A német származású orosz tábornok, miután első árulását megbocsátották neki, még egyszer árulója lett az orosz hadseregnek. Második árulását Lodanál követte el, amely város csak azért jutott német kézre, mivel ő későn érkezett. *Rennenkamp*ot ezért felakasztották.

Radko *Dimitriew* dunajeci vereségét is árulás okozta. Egy német eredetű orosz generális késhöz kaparintotta Radko *Dimitriew* erősítéseket kérő jelentéseit és így megakadályozva segédcsoportok érkezését, romlásba döntötte az orosz armádiát.

Egy másik chiassoi sürgöny szintén Magrini jelentését hozza az oroszok galiciai vereségeinek okairól. Miután az oroszoknak sikerült a Kárpátokban diadalmasan előrenyomulni — írja Magrini a „Secolo”-ban — és harmadikben benyomulni Magyarorszag területére, megszállani Przemysl, az a hit szilárdult meg bennök, hogy galiciai hadállásai bevethetjenek. Ez volt az oka annak is, hogy Przemysl nem erősítették meg új ostromra. Csak két héttel a vár új eleste előtt kezdtek sebtilben munkához, hogy legalább az ellenség további előnyomulását megakadályozzák.

A Dunajec-vonalon, a hol *Dimitriew* tábornok parancsnokolt, már öt hónapja állottak szemben egymással az ellenséges seregek. Elég idő volt tehát arra, hogy a hadállásait megerősítsék. *Dimitriew* Radkónak most azt vetik szemére, hogy az oroszok kárpáti hadállásainak szilárdságában való tulságos bizakodással nem használta ki alaposan az időt és alkalmat hadállásai megerősítésére. Két vagy több védelmi vonal helyett csak egy védővonalat épített, a melynek veresége azután az egész galiciai orosz hadseregnek vereségét vonta maga után.

Egy orosz tábornok, *Dimitriew*nek barátja, kijelentette Magrini előtt, hogy ő *Dimitriew* Radkót ártatlannak tartja az orosz vereségekben, bárha igaz, hogy Przemysl bevétel után 40,000 lönyi erősítést kapott. *Dimitriew* azonban így is gyengének érezte magát a támadásra és *Dragomirov* tábornoktól további segédcsoportokat kért. *Dragomirov* e kérését nem teljesítette. Emiatt *Dragomirov*ot már el is mozdították állásából.

Az aradi Vörös Kereszt virágnapja.

(Az uniók munkája. — Titokban tartott meglepetések.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

A Vörös Kereszt Egyesület díszes hölgygárdája rendkívül nagy fáradtsággal a kövöltakintéssel készíti elő a virágnapot. Nem egyszerű gyűjtő-nap lesz a szombati virágnap, hanem a közönség szívének meleg megdobbanása, áldozatkészségének őszinte ünnepe. A rendezőség bőségesen gondoskodik a meglepetésekről. Minden sátorban meg lesz a különkülön meglepetése és külön attrakciója. A Hungária-kávész előtt a Weitzer-utcai kórház önkéntes ápolószemélyzete gyűjt dr. Tisch Mórné, Mayer Miksáné és Fischer Irén vezetésével. A gyűjtés munkájában a Hasszinger-utcai kórház is segédkezni fog.

A Fischer Eit-palota előtt a Fischer- és a Ferenc-téri kórház vöröskeresztes vezetőhölgyeinek elit gárdája fog gyűjteni. Itt *Cernovics* Judith rikkancsnak fog felosapni.

A Központi-kávész Salacz-utcai sarkán *Ottovay* Józsefné vezeti a gyűjtést ambiciózus, nagy gárdával. Ebben a sátorban a magyar jelleg fog érvényre jutni. Nemzeti milióban folyik majd a gyűjtés. Este 6 órakor szép műsori mutatnak be. *Ottovay* Manciika zenekíséret mellett magyar toborvót lejt, *Marencsik* Böske spanyol cigánytáncot mutat be a szemkiül még több értékes száma lesz a műsorban. A díltámas szereplőkkel együtt közisműködik *Pataky* Vilma, az aradi színház primadonnája is.

Arrébb az Eszperántó-egyesült kipróbált tagjai fognak gyűjteni, amelyet cukorka árusítással tesznek fokozottabbá.

A templom előtt a Lyceum-kórház hétégyel végzik gyűjtést: Kintzig Gyuláné, dr. *Lesekutz* Lászlóné, dr. *Pezagay* Istvánné és dr. *Varjassy* Lajosné vezetésével. Sok kedves meglepetést tartogat ez a sátor is a közönség számára. A helyőrség tisztikarának családtagjai is ebben a sátorban tevékenykednek majd.

A Butorszövetkezet előtt a kongregáció hölgytagjai versenyeznek a többi sátorokkal. A Marospart terraszán a szintársuliat tagjai gyűjtenek. Sok kedves, rögtönzött mőkával mulattatják majd a publikumot. A vasútállomáson Szemere Kálmán altománónok neje vállalta a

gyűjtést, amelynek bizonyára ép oly szép sikere lesz, mint tavaly is volt.

A katonazenén kívül *Farkas* Lénárt és Nagy Károly cigányzenekara is játszani fog a sátorban. Ugy a katonazenekar, mint a cigányzenekarok teljesen ingyen, hazafiasságból vállalták a közreműködést.

Élelmiszer árusítás

a városi sátorban.

(Minden kapható. — Husarak újabb megállapítása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Ma reggel a város, illetve a rendőrség a lehető legracionálisabb eszközzel lépett közbe az élelmiszer piac helyzetének a javításához. Jobb későn, mint soha és az ember hajlandó a megkönnyebbülés pillanatában mindent elfelejtetni a múlté és ezért örömmel és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a város által létesített árusátor a közönség legmelegebb elismerésével találkozott. Kapott a mai viszonyok közt mérsékeltnek mondható áron paradicsomot, káposztát, zöldbabot, tököt és tojást. Egy kevés illúzióval városi vásárosarnoknak mondhatnók ezt a primitív sátor, amely épen azért felel meg egyszerűen a céljának, mert primitív, mert az elárusítás nem jár nagyobb költséggel, ellenben *Moldován* Oda rendőrhadmagy határt nem ismerő buzzgalmat folytán elsődrendű friss és olesó élelmicikkeket árusítanak benne.

A vásárió közönség óriási tömegekben állotta körül a rendőrség egyszerű deszka bódéját, amelyben mindenkit kifogástalanul szolgáltak ki, sikudósás nem volt, gerombáskodás nem volt, csak sajnos, a készlet ma még nem volt oly nagy, mint kellett volna, de holnap már az említett cikkeken kívül cukorborsó és vöröshagyma is lesz kellő mennyiségben.

A rendőrségi árusítás természetesen nem haszonra alapított üzleti vállalkozás, hanem legfőképpen árszabályozó intézmény és másrészt a piaci cikkek esetleges hiányának pótlására létesült. Ebből sem a városnak, sem személyeknek egy fillér haszna nincs és nem is lesz, noha például Nagyvárad városa, elég rosezu, körösbetűl 40—50 ezer koronát keresett a piaci árusításon. Arad város, noha a közéletmészési vállalkozások eddig mindig deficittel végződtek, soha sem óhajtott lakosságának megszorult helyzetéből hasznot húzni és most sem törekszik erre, ámbár most lenne erre alkalma. Még csak a megengedett polgári hasznot sem keresi a város, hanem olyan áron adja el a portékáját, amilyenért bevásárol. A piaci elárusítást úgy tekintik hivatalosan, mint a halósági élelmiszerüzlet egyik ágát és ezért a belolyt pénzt *Moldován* rendőrhadmagy az üzletnek adja át, amely a városi pénztárral elszámol.

A husellátás ügye holnap foglalkoztatja az ármezgállapító bizottságot, amely ülést tart. Holnap próba vágás lesz, ha a város megbízottai tudnak élő állatot vásárolni. *Erdős* Ignác hatósági állatorvos ugyanis ama véleményének adott kifejezést az *Aradi Közlöny* tudósítója előtt, hogy a holnapi heti vásáron igen nehéz lesz olesó áron vásárolni, mert már a legutóbbi két héten azt tapasztalta, hogy a gazdák a felhajtott jószágot inkább visszaviszik, sem hogy méltányos árért adják. Soha annyi pénzök nem volt, mint most és ezért felsapnak spekulánsoknak, kivárik a kedvező konjunktúrát. Aradai időben különben sem nagy a felhajtás és ezért sajnos, a holnapi próbavágástól valami jelentősebb árrudakciót várni nem igen lehet.

Aradi főhadnagy Ferenc Ferdinánd gyermekeiről.

(A chlumetzi kórház sebesültjei közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

Egy prágai jelentés adja hírel, hogy néhai Ferenc Ferdinánd trónörökös fia, nevelőjük, Stanowszky dr. kíséretében visszatért a Wittingau melletti chlumetzi kastélyukba, a hol a háboru elején hadikórházat rendeztek be. A kis hercegek első dolga volt, hogy a hadikórházba elmenjenek és ott minden sebesülttel barátságosan elbeszélgettek.

Az Aradi Közlöny munkatársának ma alkalma volt beszélgetni egy sebesült főhadnaggyal, a ki tegnapelőtt érkezett Aradra és az utóbbi hetekben a chlumetzi hadikórházban feküdt.

— A kis hercegeket — mondta a főhadnagy — a legnagyobb szeretettel veszik körül a sebesültek. Miksa és Ernő hercegek és Zsófia hercegnő tényleg, idejük javarészt a kórházakban töltik, barátságosan elbeszélgetnek mindenkivel és mindig a legnagyobb gonddal órkódnak azon, hogy az ő sebesültjeik valamiben hiányt ne szenvedjenek. A mohamedán sebesülteknek például mindennap piláfort főzetnek, noha a rizs oly drága, hogy nehezen futja a büdzséből. A törököknek külön kávéfőzetnek, török módra szerint. Sok bosnyák fekszik a kórházban, közöttük két őrmester, akik abban az ezredben szolgálnak, amelyet a tavalyi hadgyakorlatokon, Boszniában, a meggyilkolt trónörökös melegen megdícsért. Az egyik őrmester személyes szolgálata volt berendelve Ferenc Ferdinánd főherceghez. Ez a Mehmed őrmester vitte a trónörökös pár podgyászát az auto-

mobilhoz, mikor Ildzséből, a szerencsétlen befejezésű szerajevói utra indultak.

— A hadikórház szobáinak falán több képe fűg az elhunyt trónörökös párnak. A képeket a sebesültek mindennap virággal díszítik körül. Miksa és Ernő hercegek minden zsebpénzüket a sebesült vitézek között osztják ki. Nemrégiben az ifjú hercegek elmentek a chlumetzi takarékpénztárba, ahol az új pénztáros nem ismerte meg őket. A hercegek két ezresbankót akartak ezüstkoronásokra beváltani, szép, fényes ezüstpénzekre, mert azt szeretik osztogatni, de a pénztáros elutasította őket. A bankfőnök azonban észrevette a fatális tévedést, azonnal bocsánatot kért és azóta minden fényes ezüstkészlet a kastélyba vándorol.

A kis Zsófia hercegnő egyelőre nagyanyjánál, Mária Terézia főhercegnőnél maradt, mert a legutóbbi hónapok megfeszített munkája nagyon megviselte az idegeit. Beszélük, hogy Zsófia hercegnő a tavasszal, egy badenbachi őrmestert, akinek agyvérzése volt, három nap és három éjjel egytolyában ápolt. Három nap és három éjjel, míg a beteg állapota jobbra nem fordult, nem hagyta el a betegágyat és nem lehetett onnan elvinni. Mikor a hercegnő Bécsbe utazott, a bécsi pálföldvaron megvárták őt az őrmester gyermekei, térdre borultak előtte és megcsókolták a kezét. A kis princessz, ezen a napon nagyon boldog lehetett.

Csak a törvényhatóság választhat tanárokat.

(A közgyűlés visszaállított jogai. — A női kereskedelmi iskola új szabálya.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

A miniszter nem hagyta jóvá a női felső kereskedelmi iskola szervezeti szabályzatát, mert az az iskola felügyelő-bizottságának olyan jogokat biztosított, a melyek a törvény értelmében nem őt, hanem a törvényhatóság közgyűlését illetik meg. A miniszter leiratában rámutat arra, hogy a törvényhatóság felügyeleti joga, noha igen tekintélyes áldozatokat kell esetleg hoznia az általa alapított és fenntartandó iskoláért, teljesen megszűnnek a szabályzat értelmében és minden hatalom a felügyelő bizottságra hárulna, amely a jogok oly bőrségét igyekezett magának az iskola minden élet megnyilvánulását illetőleg biztosítani, amely például más iskolával szemben csak az államot, illetve annak miniszterét illetik meg.

A kormányhatósági utasítás értelmében ma egy bizottság, amely Kovács Vince kultúratanácsnok elnöklésével ülésezett, revideálta a szabályzatot és azon igen mélyreható változtatásokat eszközölt.

A tervezet szerint a női felső kereskedelmi iskola tanárait a felügyelő-bizottság választotta volna, a város közgyűlése csak egyszerűen tudomásul vette volna a választás megtörténtét. A miniszter parancsára most visszaállították a város jogát és kimondja a szabályzat, hogy a közgyűlés választ. Varjassy Lajos dr. kamarai titkár javaslata az a koncepcziót teszi a szabályzat a felügyelő-bizottságának, hogy a kandidálás jogát biztosítja számára. A kitűzött jelöl, azok közül választ a törvényhatóság.

A tanárok fegyelmi ügyeiben az ítélkezést is magának vindikálta a felügyelő bizottság. A miniszter ezt sem hagyta jóvá és a mai tárgyalásokon a revízió során azt mondták ki, hogy a női felső kereskedelmi iskola tanárai ugyanolyan fegyelmi eljárás alá esnek, mint az állami iskolák tanárai. Tehát végső esetben csak a miniszter mozdíthatja el őket állásukból.

Az iskola pénz és vagyonkezelése is a városnál érvényben lévő szabályok szerint a tanácsot és nem a felügyelő bizottságot fogja illetni, amely az átdolgozott szabályrendelet szerint csak tanácsadó testülete lesz a törvényhatóságnak.

Mint hogy az iskola terheit kétharmadrészen a város, egy harmadrészen a kereskedelmi és iparkamara viseli, a kereskedelmi testület pedig nem járul hozzá semmivel, a felügyelő bizottságban nincs is képviselve, a női iskolának teljesen külön felügyelő bizottsága van. Az a törekvés azonban az illetékes körökben, hogy a két szakiskola egy felügyelő bizottság kormányzása alá kerüljön. Felszólítja tehát a tanács még egyszer a kereskedelmi testületet, hajlandó-e részt venni a terhekben, mert ha nem, akkor befolyást a női iskola irányítására nem gyakorolhat és a két felügyelő bizottsági rendszer továbbra is megmarad. Amint hogy világosan kifejezésre jut az is a szabályzatban, hogy a női iskola a fia iskolával semmiféle kapcsolatban, vagy vonatkozásban nem áll.

Papírostalpu bakkancsok szállítása.

Tizennyolc tővárosi cipészt letartóztattak.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 3.

A főkapitányságon több napl nyomozás után tegnap délután letartóztatták a Rózsa-utca 33. szám alatt levő Schaffer fivérek kereskedelmi ügynökség belfagját, Schaffer Imrét és tizennyolc cipész mestert és segédet, akik papírostalpu bakkancsokat készítettek a hadsereg számára.

A háboru elején Herranstadt E. C. bécsi cég a hadgyminiszteriummal szerződést kötött bakkancsszállításra. A szállítvány egy részét a cég átadta a Petőfi-utca 5. szám alatt levő Elkán és Gerő szűcsárú cégnek, amely huszezer pár bakkancs szállítását vállalta el. Mivel a szűcsárú cég még sohasem foglalkozott bakkancsszállítással, a szerződés megkötése után nyomban alvállalkozók után nézett és a szerződést tovább adta a Rózsa-utca 33. sz. alatt levő Schaffer fivérek kereskedelmi ügynökségnek. Az volt a megegyezés, hogy az Elkán cég páronként 15 korona 75 fillért fizet Schaffer fivéreknek és hogy ezek legkésőbb április végéig szállítani kötelesek a huszezer pár bakkancsot. A Schaffer cég a szállítás elnyerése után szerződést kötött több budapesti cipész-mesterrel, a szállítás azonban igen lassan történt, úgy, hogy a cég március elején mindössze ezer pár bakkancsot tudott szállítani. Ezek a bakkancsok azonban olyan állapotban voltak, hogy a katonai hatóság az átvételt megta-

gadta. Az Elkán és Gerő cég ekkor az ezer pár bakkancsot felszállította Bécsbe a Herrenstadt cégnek, hogy az végeztesse el a talpak csiszolását, ezek azonban megállapították, hogy a bakkancsok katonai célra nem alkalmasak, mert papírossal vannak bévelve. A bakkancsok így visszakerültek Budapestre, ahol a Rottstein testvérek Béla-utca 2. számú raktárába raktározták el. Az Elkán és Gerő cég 26.000 korona előleget adott a Schaffer fivéreknek anyagbeszerzés fejében, mivel pedig bakkancsokat nem kapott, feljelentést tett Schafferék ellen a főkapitányságon.

A nyomozás megindulásakor szakértői szemlét tartottak a Schaffer testvérek munkásainál és a szakértők megállapították, hogy a bakkancsok gyöngye minőségűek, katonai célra egyáltalában nem alkalmasak, mert a talpban papíros és nemez volt és csak elenyésző része készült tartósabb anyagból.

Baksa János dr. rendőrfogalmazó tegnap délelőt behozatta a főkapitányságra Schaffer Imre 33 éves kereskedőt, a ki kihallgatásakor azt vallotta, hogy ő jó anyagot adott az alvállalkozóknak és ezek készítették el a súly anyagból a bakkancsokat. Kihallgatás után Schaffer Imrét őrizetbe helyezték és a tegnapi nap folyamán előállították azokat a cipész-mestereket és munkásokat, a kik Schaffernek szállították. Ezek tagadták, hogy más anyagot használtak, mint a melyet Schaffer átadott nekik, tagadásuk ellenére azonban mind a tizennyolc embert letartóztatták. Schaffer Imrét a katonai érdek ellen elkövetett bűntett miatt tartóztatták le és az új gyorított eljárás szerint folyik ellen a vizsgálata.

Forradalmi hangulat az olasz vereségek miatt.

(Róma sikereket követel Cadornától. — Magyar ezredek az Isonzó menti csatákban.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Berlin, július 8.

A görzi csata.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról a nagy olasz vereségről: Az olaszok a görzi hídtól ellen ötödikén reggel négykor lenyugzó tűzérési tüzelést indítottak. A tüzelés főleg Pevnára és Podgorára irányult. Tizenegy órakor az Ostavia ellen erős gyalogsági támadást intéztek, amelyet azonban visszautasítottunk délután félháromig. Két erős támadást a vitéz pécsiek, másikat a dalmát Landwehr a Hindenburg bakaktól támogatva vert vissza. A fensik egyik szakasza elleni támadást a brinni háziezred ellentámadással verte vissza. Egy kézigranáttal ellátott tegyvertelen bersaglieri zászlóalj támadását visszaverve két századot megsemmisítettünk. Arcvonalunk előtt 250 holttest maradt. A görzi hídtól és az összes tetsiki állásokat megtartottuk. Másnap a zágrábi háziezred a Krntól délkeletre ismételt támadásokat utasította vissza. Állásai előterét sűrűn borították be a halottak. A Luczinicanal beteszkelődött eltenséges osztagot tűzérésünk menekítészerű visszavonulásra kényszerítette. Podgoránál a dalmát Landwehr több támadást visszavert s az ellenség súlyos veszteséggel menekült. A tiroi fronton több sikeres vállalkozásunk volt. A Felső Darne-völgyben három alpini századból százötven ember és ötven ló veszteséget okoztak. A hetedikén Trieszt ellen intézett légi támadáskor a lincumgyár tűzbe borult, de nyomban eloltottuk a tüzet.

Védekezésre készülnek az olasz csapatok.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a főhadiszállásról: A tiroi nyugati fronton, a Tonale szoros mindkét oldalán, részben a határon, részben olasz területen előretolt frontunktól lőtávolságon kívül állanak az olaszok. Junius kilencedikétől, egyetlen nagyobb akciójuk óta semmi jelentősebb tevékenységet nem fejtenek ki. Az olaszok most a védműveken dolgoznak, miután félnek támadásunktól. Csapatunk mulatnak az elővigyázatosságon.

Forrongás a balsikerek miatt.

Berlin. A Tägliche Rundschau jelenti Romából: Az elégedetlenség naponta nő. Ha Cadorna rövidesen elhárító győzelmet nem jelent, a zendülés nem lesz elkerülhető. A Vatikán és a kormány közt viszály van. A kormány izgat a szentszék ellen. A nép még hisz a győzelemben, akik azonban már nem bíznak, a Vatikánt teszik teletelossé a balsikerekért.

Agyuharcok az Isonzó mentén.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz hadseregben csak az Isonzó-fronton fejlődött ki élénk tevékenység, amely ugyan-

abban a keretben mozog, mint a legutóbbi napokban: heves ágyzás és nagyobb-kisebb terjedelmű, de mindenkor visszautasított olasz gyalogsági támadások.

Nagy görzi győzelmünket követő napon, július 6-án, heves harcok folytak a Krn-vidéken, este hét órától kezdve pedig az alsó Isonzó mentén támadott az olasz. Hősies csapatunk valamennyi támadást visszavertek és megtartották állásaikat. Különösen heves volt a támadás az esti órákban a Görz melletti Podgorakamagaslát ellen, mint a doberdói fensik ellen intézett és többször megújított támadásokat.

Miért utazott Salandra a frontra?

Genf. A francia parlament hadügyi albizottságából származó hír szerint Salandra a múlt héten azért volt az olasz főhadiszálláson, mert angol és francia részről azt kívánták, hogy Itália nagyobb akciót kezdjen Trieszt irányában, hogy ezzel ellensúlyozzák azt a hatást, amelyet az orosz vereségek keltettek a semleges államokban.

A földalatti telefon.

Zürich. A Secolo jelenti, hogy egy az olaszoktól megszállt faluban a papot letartóztatták, mert megfogták, amikor földalatti telefonon hírséket közölt az ellenségnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek, szombat: „Tiszavirág” operette.

Tiszavirág.

— Operett bemutató a Nyári Színházban. —

Zerkovitz operettjei mindig vonzóttak. A kellemes könnyű muzsikának az operett barátok nagy kedvelői, nem várnak nagy dolgokat s hallhatatlan zeneműveket, csak egy estére való szórakozás, kedves, fülbemászó melódiák s a közönség meg van elégedve a szerzővel.

Erthető tehát a ma esti nagy érdeklődés a bemutató iránt. Meleg várakozás (kánikulai nagy melegben) szép nagy ház figyelte a nyitány első taktusait, a függöny felgördült, jöttek a francia polgárok. Pataky Vilma mint özvegy grófnő, egy fess filigrán francia komorna Járás Böske, — kinek első felvonásbeli táncát négyszer kellett megismételni — aztán a huszárok, a magyar huszárok, az angolnak képzelt huszárhadnagy Barics, kft ebben a házban apolt, gyógyított a grófnő. S ekkor máris megállapíthatjuk, hogy a Tiszavirág hazafias darab, buszáros darab, Várnai és Győző olyan pompás alakítást produkálnak a francia földre került magyar fiúk szerepében, Várnai olyan pompás maszokban jelent meg, hogy a közönség elfeledve minden egyebet, jól esően lelkesebben tapsolt. Nem is illik hazafias darabban szemben szigorú kritikát alkalmaznunk; a közönség a legjobb, a legautentikusabb kritikus: sokat tapsolt, lelkesebben — ez a legtöbb dicséret lehet. Különös ugyan, hogy huszárokat találunk francia földön (tűzerekről talán még lehetne csevegni) elvégre anyai az

ellenségünk, de még Mérey a poétika licsniát sohasem veti meg.

A muzsikán is érezhető a háboru hatása. Nem akar ez a megjegyzés célzás lenni, de azt konstatálhatjuk, hogy nem hiába vagyunk blokádnak alatt s nem importálhatunk idegen termékeket: mert ez a zeneszerzőre is áll, visszatér a hazai muzsikához, a saját muzsikájához, onnan merít ihletet, innen az a sok ismerős melódia, amiért különben Zerkovitzra máskor sem haragudtunk.

Kellemes, kelves operett a Tiszavirág, huszáros, de mégsem vörös-ördögös, nem tévesztendő össze a szezon eleji háborus dolgokkal. Meséjében nagy kvalitásokat hiába keressünk, de nem is lehetünk nagy igényűek.

A szereplők egytől-egyig kitettek magukért. Pataky Vilma széphangu elegáns grófnő volt, Járás Böske csinos, bájos jelenség, szerencsés nekivaló szerepében sok sikert és ügyességet mutatott, táncával nagy hatást ért el. A huszár Várnai és Győző elsőrangúak, Barics komoly művészettel megjátszott alakításával vitte a darabot, meleg baritonja kellemesen érvényesült. (W. K. dr.)

* A színház hírei. „A Tiszavirág” nagy sikert aratott operettet ismétli meg a társulat, melynek sorozatos előadásai szombat és vasárnap este folytatódnak. — Vasárnap délután 3 és félkor mérsékelt helyárral Carmelini mester, a világhírű és páratlan humoru bűvész és gondolatolvasó tartja egyetlen előadását a nyári színházban. Carmelini ügyessége az egész országban nagy hírnévként örvend és a szórakozni vágyó közönség bizonyára meg fogja tölteni a nyári színház helyiségét, hogy lássa és gyönyörködjön Carmelini boszorkány ügyességű mutatványjaiban. Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál. — Ujabb vendégszereplés szerződötési célból, a jövő héten hétlőn lép fel először Kürthy Böske, jőnevű szubrett primadonna két estén az aradi színházban, hétlőn a „Cigányprimás”, kedden a „Leányvásár” operettekben. A vendégművésznőnek színészi körökben jó neve van.

* Hercegrablás. (Romantikus színmű az Urániában.) A középkor minden romantikája megelevenedik a színház mai slágerében. Egy szerelmi történet ez, kedves és szép mese a hercegek és hercegnők szerelméről, az ármányról, mely a szerelmeseket elválasztani igyekszik és az önfeláldozásról, a mely a szerelmesek segítségére jön és megszerzi azok számára a boldogságot. Ottó herceg szerelmes Sigried hercegnőbe, már közeledik az esküvő napja, de Arco herceg a házasságot meg akarja akadályozni, mert a hercegnő kezét ő szeretné megkapni s mivel máskép nem tudott célhoz jutni, elrabolta Ottó herceget és elzárta egy toronyba, barátai azonban kimentik és a hercegrabló elveszi méltó büntetését. — Az önkéntes tüzoltó címen egy pompás vigjátékot is bemutat ma a színház. Robert a papucs alatt nyögő férfiak mintaképe önkéntes tüzoltónak csap fel, hogy így szerezhessen magának néha-néha kapukeléses kimentőt. — Mézesetek ellenőre, szenzációs sláger-vigjáték legközelebb az Urániában.

* Az orléáni szűz. (Szenzációs történelmi dráma az Apollóban.) A francia-angol hadjárat kimagasló fejezetét, az orléáni szűz történetét a kinematográfia művészete is feldolgozta. A megszokott moziképek arányait jóval felülmúló filmet, amely ma a mozi legnagyobb eseménye, hétfőtől kezdve mutatja be az Apolló-színház.

* A kanális népe. (Bűnügyi dráma az Apollóban.) Izgalmas bűnügyi drámát mutatott be ma az Apolló-színház. A világhíres bűnös vígjáték, a kanális népet mutatja be az érdekes dráma, amely mindvégig lebilincselő és izgalmas. A nem mindennapi filmet még pénteken mutatja be az Apolló színház egészen eredeti haretéri főlvételekkel és pompás bohózatokkal. Szombaton Henny Porten legújabb szerepében lép fel az Apollóban.

Az entente utolsó jegyzéke Bulgáriához.

[A központi hatalmak támogatják a bolgár kívánságokat. — Szerbiára harragszanak volt szövetségesei.)

— Távirati tudósítás —

Bukarest—Szófia, július 8.

A Törökországgal folyamatban lévő tárgyalásokról a „Mir“ a következőket írja:

— Németország érdeklődése Bulgáriával szemben napról-napra nagyobb lesz. A török-bolgár tárgyalásokat sem megkezdeni, sem folytatni nem lehetett volna, ha Németország nem közvetít.

Ha az oroszok valóban abba a helyzetbe kerülnek, hogy nem sikerül nekik az offenzíva, Bulgária elfogadja ezeket a feltételeket, előre látva, hogy abban az esetben az osztrákok és németek a Balkánon is erős offenzívában lesznek.

Mindamellettt arra is van némi kétség és félelem, hogy a törökök nem egyeznek bele ezekben az engedményekbe.

A négyes-szövetség erőlködésel.

A négyes-szövetség egyik képviselője az alábbi kijelentéseket tette:

A harctéri helyzet nem reménytelen. Ami az oroszokkal történt Galiciában, az valóban nem kellemes dolog, ámde nincs befolyással a háború végleges eredményére. Oroszország azt a kötelezettséget vállalta magára, hogy minél tetemesebb erőket von össze a német határon, hogy ezáltal elősegítse a franciák és angolok hatalmas offenzíváját.

A franciák által Oroszországba küldött milliárdokért pedig arra kötelezte magát, hogy megépíti a stratégiai vonalakat az osztrák-német határon. Ezen kötelezettségének Oroszország nem tett eleget.

Igaz, hogy az oroszok veresége Párisban és Londonban rossz benyomást idézett elő, ámde a helyzet korántsem mondható elveszettnek. Franciaországban most óriási előkészületeket tesznek a döntő offenzívára. Egyidejűleg hatalmas offenzívát kezdünk Galipolinál is. Es ebben az irányban is szó van Bulgária intervenciójáról.

A négyes-szövetség hajlandó eleget tenni Bulgária kérésének, reális módon, ámde Szerbia nagy nehézségeket idéz elő. A négyes-szövetség foglalkozik ezzel a kérdéssel és emiatt történt az, hogy a Bulgáriának adandó válaszadás egy néhány napra megszakított.

Meg van a remény arra, hogy az új javaslatok oly természetűek, miszerint Bulgáriának el kell magát határoznia a döntésre.

Bulgáriának meg kell értenie azt, hogy reá nézve Törökország a legnagyobb veszedelem és most itt az alkalom, hogy megszabaduljon ettől,

megerősítve magát a határon stratégiaiailag is. Szerbiával és Görögországgal Bulgária egymaga is elbánik. A négyes-szövetség reméli, hogy Bulgária nem köti meg a kezeit a Törökországgal folytatott tárgyalásokban.

Az utolsó demars.

Szófia. A négyesszövetség diplomáciai köreiből az a hír van elterjedve, hogy új ajánlatot tettek Bulgáriának. Ez az ajánlat az utolsó lesz. Abban az esetben, ha Bulgária nem enged, a négyes-szövetség követői tüntetőleg elhagyják Szófiát, ami azt jelenti, hogy Bulgária részéről nincs mit várni. A követségek helyben maradnak, az ügyek elintézésére. Ezzel összefüggésben a következőket közlik:

— A francia és angol iaptudósítók, akik itten tartózkodnak, nagyon szkeptikusok. Bizalmas értesítést kaptak arról, hogy Bulgáriában való tartózkodásuk hiába való és készülhetnek az elutazásra.

— Bulgária — mondják ők — lekötötte magát a központi hatalmak mellett.

Hivatalosan ezt megcáfolják és ismételten kijelentik, hogy Bulgária szabadon cselekszik. Az angol követet visszahívták. Oka a visszahívásnak: konfliktus Fitz Maurice, a Szófiába küldött angol kormány képviselőjével. A követ mint szerbbarát ismeretes.

Visszatért Szófiába Michaelis a német követ, aki a német kormány új és fontos utasításait hozta magával. A német követet Radoslavoff miniszterelnök kihallgatáson fogadta.

Bulgária válaszijegyzéke.

Lugano. A milánói Corriere della Sera tudósít a Bulgáriával folyó tárgyalásokról. Bulgária az entente jegyzékére a következő kérdéseket tette fel:

1. Milyen engedményeket tettek Szerbiának azért, hogy egyes területeket átenged Bulgáriának?

2. Milyen terjedelmű az a terület, amelyet Szerbia átadna Macedóniából Bulgáriának és milyenek azok a biztosítékok, amelyekkel kétségtelenné teszi, hogy Szerbia az illető területet csakugyan átadja?

3. Dobrudzsának melyik területét kapja meg Bulgária Romániától?

4. Milyen kedvezményeket kap Görögország Kis-Azsiában azért, ha Kavallát átengedi Bulgáriának?

5. Milyen lesz az a hátsó terület, amely Kavalla mögött tekszik.

6. Mit ért az entente azok alatt a feltételek alatt, a melyek következtében ezek a területek Bulgáriához kerülnek.

A bolgár kormány határozott választást kér mindezekre a feltételekre.

Ezzel kapcsolatban a Corriere della Sera megjegyzi, hogy értesülése szerint Bulgáriának Törökországgal való

tárgyalásai kedvezően tolynak, sőt Bulgária közvetve máris támogatja Törökországot s így Bulgáriára nem lehet az entente-nak számítani.

Szerbia a Balkán-válság okozója.

Zürich. A Stampa bukaresti tudósítója beszélgetést folytatott Take Jonescuval, aki nagyjából a következőket mondotta:

— A balkáni tárgyalásokban most beállott helyzet a macedon kérdés következménye. A Balkán államoknak a háborúba avatkozását a múlt év novemberének végére várták, azonban ez nem következett be, mert a szerb-bolgár viszonyban beállott feszültség megakadályozta Olaszországnak a háborúba beavatkozása ismét kellemetlenül jött Szerbiának és Nisben keserűen emlegetik, hogy a dalmát szigetek felét Olaszországnak ígérte az entente. Ezért keres kárpótlást Szerbia az Adria délibb partján Albániában. Bulgária beavatkozását attól tette függővé, hogy visszakapja a szerb uralom alatt levő macedóniai területeket. Macedonia csakugyan bolgár föld. Egész Monasztirban nincs több, mint talán hat szerb család. És a szerbek mégis jobban ragaszkodnak Macedóniához, mint Belgrádhhoz. Venizelos és Oroszország idáig a szerb álláspontot támogatták. De be kell látniuk, hogy ha elősegítik Nagy-Szerbia megalakulását, ez a Nagy-Szerbia ép oly háládatlan lesz Pétervár iránt, mint most Bulgáriával szemben. Románia támogatása igen értékes lehetne az entente-nak, de Bulgáriáé még fontosabb, mert Bulgárián át vezet az út Konstantinápolyhoz. A bolgárokat meg kell fizetni, októberben olcsóbbak voltak, ma drágábbak lettek.

Görögország semleges marad.

Bukarest. A bukaresti Minerva közli athéni tudósítójának Gunaris miniszterelnökkel folytatott beszélgetését.

A görög miniszterelnök többek között ezeket mondta:

— Nincs elég nyomás ok arra, hogy Görögország eddigi magatartása megváltozzék. Görögország fenn fogja tartani semlegességét, továbbra is éberrel őrködni fog nemzeti érdekei és jogai fölött, amennyiben ezek veszedelemben forognának. Ez és kizárólag ez lehet a politikája a jövőben is Görögországnak.

Itália beavatkozása kellemetlen a balkáni államoknak.

Lugano. Konstantinápolyból jelentik a Corriere della Serának, hogy Itáliának a világháborúba beavatkozása nem járt azzal az eredménnyel, amit vártak. Azt hitték, hogy az olaszokkal együtt a balkáni államok is sietnek az entente oldalára állni, de épen az ellenkező következett be. A görögök és szerbek megriadtak Itália szereplésétől, Bulgáriában pedig az addig ellentétben álló pártok egyesültek. Még a Gesow vezersége alatt álló bolgár ruszofíliek is támogatják a Radoslawoff kormányt abban a törekvésében, hogy Bulgária számára megszerezze Macedóniát.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamsche Courant londoni jelentése szerint lord Crewe a külügyminiszter helyettese délszláv küldöttséget fogadott. A küldöttség azt kérte, hogy az entente ne a délszlávok megkárosítására jutalmazza meg Itáliát.

Aradi vendéglősök a hushagyó étlapról.

(Az első husnékűli nap.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Holnap, július kilencedikén lesz az országban a legelső hushagyó nap: az a péntek, amelyen a kormányrendelet értelmében marhahúst, vágómarhát semmiféle módon nyilvánosan árúsítani, kimérni, vendéglőkben felszolgálni nem lehet. A hushagyónap ezután hetenként kétszer, kedden és pénteken meg fog ismétlődni. „A premier” alkalmából kérdést intéztünk az aradi vendéglősökhöz: hogy készültek fel az első hushagyó napra, hogy állítják össze menüjüket s mennyiben befolyásolja az üzletüket. A válaszok a következők:

Braun Gusztáv

a Fehér Kereszt szálló tulajdonosa.

A hushagyó napokra vonatkozó rendelet következtében — habár még semmiféle utasítást sem kaptam e tekintetben — már csak az előzetes próba kedvéért is holnapra már megfelelő étlapot állítottunk össze. A déli étlap — menü á 2.40 K. — a következő:

Gomba leves
Paraj tükörtójással
Liba sült salátával
Káposztás kecska

Az esti menü, amely ugyanennyibe kerül, a következő:

Velő tojással
Tüzdelt üröcomb zöld babbal.
Torta.

A hushagyó napok semmiféle nehézséget, zökkenőt nem fognak okozni, miután szárnyassal, bányókkal, ürökkel, zöltségjével kellőleg elláttam magam.

Csermák Agoston

a Központi Szálló tulajdonosa:

— Holnapi menünket a következőképp állítottuk össze:

Sajtos omlett
Rusa sült
Paraj tükör-tojással
Rántott csirke
Szárnyas risotto
Piritott borjúmáj
Zöld bab rántott zsemelével.

Amint ebből a menüből is látni, az étlap egyáltalán nem fogja a marhahús hiányát megérezni s azt hiszem a közönség sem fogja hiányát látni.

Mojzes Ferenc:

— Oszintén megvallva a legnagyobb örömmel fogadhatjuk csak, mi vendéglősök a kormányrendeletet, mert hisz ma ép a marhahús a legdrágább. En az utóbbi időben már nem is igen saivessen lorszíroztam a marhahúst, mert amíg a mezőhegyesi hús szép és kímélő volt, addig az utóbbi időben Aradon elárúsításra került marhahús nagyon gyenge. Azt hiszem a közönség így hozzá fog szokni a főzelékekhez, ami határozottan egészséges is. Mi szárnyassal és egyébbel el vagyunk kellőleg látva s azt hiszem a többi vendéglős is, úgy, hogy a közönség meg sem fogja érezni a marhahús hiányát és borjúhús hiányát. Holnapra például

lehetne kalarábélevest, salátafőzeléket, rántott csirkét, libasültet, ruotát, csibebecsináltot készíteni. Halat csak abban az esetben főznék, ha elevent lehet kapni.

Nagy Lajos

a Vadászúti étterem tulajdonosa.

Még semmiféle rendeletet, intézkedést nem kézbesítettek nekem, nem közöltek velem semmit s így holnap s mindaddig, míg hivatalos formában erről nem értesítenek, éttermemben a rendes lesz a menü, az ételek között marhahús is fog szerepelni.

Schuch Ferenc:

a Millennium tulajdonosa.

— A közönség észre sem fogja sajnálni, hogy hiányzik a „hús” az étlapról. Hisz lehet halat, bányót, szárnyasokat, zöltségféléket készíteni, tizórára pedig virslit, bányót, velőt, tüdőt, májat. Az üzlet egyáltalán nem fogja hatását érezni a rendeletnek.

Sebestyén Márton

a Pannonia étterem tulajdonosa.

— A kormányrendelet még mindig bő teret enged, hogy változatos menüt állítsunk össze. A menüben természetesen a hushagyó napokon a szárnyasok fogják a túlnyomó részt elfoglalni.

Ahol magyarok estek el: ott piros virág nő a földből.

(Oroszok pusztítása Galiciában. — Pipacsok Przemysl alatt. — Isteni tisztelet a táborban. — A huszárezredek levele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Rendkívül meglepő és szép levelet írt az északi harcokról Csécsy Imre aradi református lelkész postalelkü teleshogének bátyja, aki mint huszárezredek harcolja végig északi nagy küzdelmünket. Csapatában aradi huszárok harcolnak és ezek sorában van Heppes Aladár aradmegyei másodfőjegyző is, aki — mint pár nap előtt megírtuk — Lembergől keletre harcol. Egy alkalommal már alkalmam volt az Aradi Közlönynek, hogy a kiváló katona érdekes és vonzóan megírt levelét közölhesse és most is felhatalmazást kaptunk, hogy a vitéz huszárezredek nagy érdekességű leveléből a következő részteleket közölhessük:

B. 1915. VI./18.

...Nekünk ma telik le a piros virág s holnap hajnalban már indulunk, azzal a szándékkal, hogy a muszkát most egy iramban tulkergetjük a határon. Hogy ez a szép szándék mennyiben valósulhat meg, az a jövő titka. Mibennünk meg van a jó szándék, hogy az orosz végkép kiverjük Galiciából. Már csak az is erre számítunk, amit mostanában, visszavonulásuk nyomán látunk, az az embertelen és barbár pusztítás, amely nyomukat jelzi. Az emberben feltört a vér a gazok ellen és mégis csodálkozni kell, minő tökéletességre vitték a pusztítást. Azelőtt szép, virágzó városok most teljesen romokban hevernek. Kisebb falvakban csak a földön látható kormor négyzögek mutatják, hogy ott valaha házak voltak, no meg egy-egy óguk meredező kőcsőny. A falvakból t. i. csak ezek maradtak meg, a többi leégtek. Az ilyen néhai falvak teljesen üresek, csak itt-ott lehet árdögölő asszonyokat látni, amint az úszók között kapargatván, mintha régi boldogságuk emlékeit akarnák a szél és korom között még egyszer megpillantani.

Az ilyen látvány végtelenül elszomorító és ez ismétlődik száz és száz kilométereken át. Gyönyörű nagy majoroknak és gyáraknak többnyire csupán egy-két fala mutatja a volt emeletek számát. Ahány hidon átvezet az út és vasut, az mind felrobbantva, úgy, hogy nekünk gázlókon, esetleg a hevenyészve összerótt hadihidakon kell átkelnünk. A vasúti forgalom hosszú időre teljesen meg van szakítva.

Mikor mi Oroszországban voltunk, nekünk eszünkbe sem jutott így pusztítani és a néppe sem bántunk rosszul. A muszkák ebben nagyon is kitétek magukért. Különösen a zsidók panaszkodnak sirva, hogy állandóan verték őket.

Ha most az orosz nem támad ellenünk, azóta talán már rég készen lennénk a barbakokkal.

A napokban bementem autón Przemyslbe s megnéztem azt a rémes rombolást, amit a kétszeres ostrom és a miénk robbantásai előidézték, sok százezer megemmisítve ezáltal. A vár környékén és a vetésekben látható sok pipacs eszembe juttatja, amit egy író mondott, talán függetlenségi harcunk idejéből, hogy ahol magyarok estek el, ott piros virág nő a földből.

Tegnap gyönyörű ünnepünk volt. Kaptunk egy fiatal református papot, (Csatary, Debrecenben végzett) és ez a legszebb templomban, az Isten szabad ege alatt rendezett isteni tiszteletet. Óriási tenyök és nagy lombos fák árnyékában állott körben vagy kétszázötven öreg huszár, többnyire deressedő, vagy kopasz fejjel, de nagy harcbanjussal. Középen egy megterített asztalka: az Ur asztala. Amikor az a sok öreg katona a legnagyobb áhítattal énekelni kezdte: „Mint a szép híres patakra...” úgy szerettem volna valahol egyedül kisírni magamat. Hiszen ez a mi boldogult jó atyánknak volt a kedvence szoltára és amikor utójjára láttam őt templomban ezt énekelte a gyülekezet és ő a gyülekezettel. Alig győztem a szememet törölgetni. Azután egy igen tartalmas, szép beszéd következett. Szólt a lelkész a nehéz harcokról, melyeket meg kell harcolnunk. A pünkösödöt helyettesítő Urvasorán résztvett az egész gyülekezet, tisztek vagy huszan. Záró ének volt: „Te benned bízunk eleitől fogva.” Mikor ez a gyönyörű ének felharsant, amely minden reményt, bizalmat és egy jobb jövő utáni vágyakozást fejezett ki, mert hiszen mindenki szívéből énekel, érzünk, hogy a jó Isten mellettünk van és haza fog bennünket vesérelni azokhoz, akiknek szeretetét a távolból is érezzük és akiket itt a távolban oly nehezen nélkülözünk. Ennél a San-parti, napfényes és madárdaltól kísért isteni tiszteletnél meghatóbbat és magaslatosabbat nehéz elképzelni.

Közös minisztertanács. Bécsből jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök, Harkányi, Ghitányi és Kosner miniszterek az osztrák fővárosba érkeztek és a Magyar Házban szállottak meg. A délelőtti tolymán előbb Tisza miniszterelnöknel tanácskoztak a magyar miniszterek, majd később Burian István báró közös külügyminiszter elnöklésével közös minisztertanács volt, amelyen a magyar minisztereken kívül résztvettek Kroatia hadügyminiszter, Körber közös pénzügyminiszter és az osztrák kormány tagjai. A tanácskozáson gazdasági kérdésekkel foglalkoztak. A magyar miniszterek még az éjjel visszatartak Budapestre.

Hogyan esett el Burdea alezredes.

Ejjeli támadás. — Utcái harc Kocsorowban. — Orosz fogságból szabadult aradi főhadnagy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Az aradi hálszere, a harminchármasok vitéz tisztikarának egyik legszimpatikusabb tagja Sch. Gerő főhadnagy, aki a múlt év december havában, miután végigküzdötte a nehéz galíciai hadjáratot, két kitüntetéssel a mellén, az érdemkereszttel és a signum laudis-sal tért vissza Aradra, hogy gyógykezeltesse magát. Néhány heti pihenés után a snejdig főhadnagy ismét visszatért a harctérre, ahol résztvett galíciai diadalmas offenzívánkban. A lemergi harcok részleteiről a következő érdekes levelet írta haza egy ismerősének:

— Végre a nehéz napok után ismét ráérek írni. A legutóbbi napok küzdelmei oly intenzívek voltak, amilyeneket még a háború alatt nem éltem át. Lemberg bevétele után következtek ezek a súlyos napok. Az oroszoknak úgy látszik nagyon fáj a galíciai főváros elvesztése, mert oly makacsul védtek magukat, hogy utolsó emberüket sem sajnálták a halálba kergetni. Egy alkalommal én is fogságba kerültem, de mint tudja, engem szeret a jó isten és kiszabadultam az oroszok kezei közül. Hogy hogy történt, azt akarom nagyjában leírni:

A Böhm-Ermolli hadsereg kötelékében harcoltunk mi is s amikor az eset történt, Lemberget már vagy negyven kilométernyire kelet felé elhagytuk s az orosz határtól 50 kilométerre álltunk. Junius 25. és 26. közti éjjel a mi zászlóaljunk Burdea alezredes ur vezérése miatt egy Kocsorow nevű falut foglalt el 600 orosz ejtve foglyul. A faluban megpihentünk, de nem sokáig maradhattunk

tétlenül. Én egy kis házban heveredtem le, de alig aludtam el, óriási puskasopogás és hurrákiáltozás ébresztett fel. Utcái harc folyt már, amelynek során a mieink vitézül védekeztek. Koromsötét volt az éjszaka, én az ajtóhoz rohantam, de ott nem lehetett kimenni, mert valóságos golyózápor zúdult az ajtó felé. Megfordultam tenát és kiugrottam az ablakon s embereim felé szaladok amikor néhány orosz közretogott s rám kiáltottak:

— Dolja puska!

Ugy látszik a sötétben bakáknak néztek s miután aztán látták, hogy puska nincs nálam, egy orosz megfogta balkaromat s visszafelé vonszolt. A köpenyem alatt azonban ott volt a revolverem, amelyet ők nem vettek észre. Anogy aztán szaladt velem balkaromat fogva, kihúztam revolveremet és az oroszot hasba lőttem, úgy, hogy egy kukkot sem szólt többet. Én rögtön visszaszaladtam s a két tűzvonal közé jutottam. A buzaföldek közt bujkálva, csuszva nagy nehezen eljutottam aztán csapatomhoz. Persze amint bujkáltam, felbukkantam hol innen, hol onnan lőttek rám, de szerencsére egy golyó sem talált. Ily módon elkerültem a veszedelmet s persze egészen kimerülten jutottam bajtársaimhoz, ahol megtudtam szegény Burdea sorsát.

Az oroszok azonban kapnak alaposan, s szavadnak, úgy, hogy alig tudjuk őket utólréni. A legutóbbi harcban ismét nagyon sok foglyot ejtettek csapataink. Persze az természetes, hogy a nagy eredmények némi áldozatokat is kívánnak

Peres orvosi honorárium.

(Érdekes ítelet egy aradmegyeri hivatalnok ügyében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Sűrűn elő szokott fordulni, hogy kórházi sebészek operációkért külön díjat kapnak. A szabály az, hogy kórházi orvosnak kórházbeli kezelésért nem szabad külön díjat kérni, ha azonban a beteg önszántából felajánlja, akkor elfogadhatja.

Ilyen ügyből kifolyólag támadt perben ítélezett ma egyik járásbíró. Az Aradhoz közel lévő egyik kórház orvosa egy hivatalnok hozzártosóját kezelte és operáció vált szükségessé. A műtétet az orvos elvégezte és a beteg felépült. A hivatalnok nagyon örült hozzártosója meggyógyulásának és bement a kórházba, hogy rendezze az ügy anyagi részét. Mivel az operáló orvos nem volt jelen, bement a kórház gondnokához és megkérdezte:

— Mit gondol kérem, mennyit fogok én fizetni?

— A rendes kórházi ápolási díjat kell megfizetni, az pedig összesen néhány korona.

— És az operálásért?

— Azért nem kell külön fizetni, csak ha ön fizetni akar.

A hivatalnok hazament és a zsebébe tett 30 koronát. Később újból beállított és akkor már ott volt az operátor is

— Mennyit fizetek az operálásért — kérdezte.

— Háromszázharminc koronát — volt a válasz.

A tisztviselő hazament és küldőne utján elküldte a 330 koronát. Néhány nap múlva elmondta az esetet ismerőseinek, a kik azt a véleményét nyilvánították, hogy fölösleges volt 330 koronát fizetnie, mert az orvosnak nincs joga külön honoráriumot kérni. Erre az illető levélben visszakövetezte az egész összeget, de mivel az orvos nem fizetett, beperelte a járásbírósnál.

A tárgyaláson az orvos kijelentette, hogy a kórházi szabályok nem tiltják el az önként felajánlott orvosi honorárium elfogadását, a 330 koronát pedig a paciens önként adta. A felperes ezzel szemben azt vitatta, hogy ő csak 30 koronát akart adni az orvosnak s ennyit is tett a tárcájába, a mikor hazairól a kórházba ment.

A bíró elrendelte a gondnok kihallgatását is. Ő azt vallotta, hogy a hivatalnok tőle kérdezte meg, mit fizessen és ő kijelentette, hogy a mennyit akar, annyi honoráriumot adjon az operálásért.

A bíró ítéletében kötelezte az orvost, hogy 250 koronát fizessen vissza. Bizonyítottak vette, hogy a tisztviselő nyolevan koronát szánt a műtétért, mert a 330 koronás honorárium nem áll összhangban anyagi helyzetével.

Visky Pál dr. halála.

(A részvét. — Készülődés a temetésre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Visky Pál dr.-nak, a gyermekkórház tragikusan elmult igazgatójának halála Arad város minden társadalmi rétegében a legőszintébb és legigazibb részvétet keltette. Magasztos hivatásának élő, erős gerincű, meggyőződésű bátran hirdető ember volt az elhunyt, aki szívvel lélekkel törekedett arra, hogy a közönség szolgálatában álló kórháza mintaintézménnyé fejlődjék. Életcélja volt ez neki és mind az ami ehhez közelebb hozta, érdekelte, foglalkoztatta és benne lelkiismeretes támogatóra talált.

A hivatása közben szerzett halálos kór fiatalon ölte meg a nagyra hivatott férfit, akinek hült tetemei utban vannak Arad felé, hogy porhüvelyét szerettei, akiket földig sujtott a rémséges csapás, átadhassák a földnek.

Visky dr. — mint Parecz Béla dr. kamarai elnök mondotta az Aradi Közlöny munkatársának, — nagy bizalommal tette meg a budapesti utat és felvidult, mikor a szanatórium-ban elhelyezkedett. Remélt és bízott abban, hogy fiatal erőt leverik a szervezetbe lopózott fertőző mérget, amelyet eleinte az orbánc bacillusai termékének tartottak. Tegnap reggel azonban kezelő orvosai észre vették, hogy nem orbánc, hanem sepsis, vérmérgezés állnak szemben és pedig oly előrehaladott stádiumban, hogy a megmentésre reményt nem nyújthatnak. Az agónia még a délelőtt folyamán be is állott és Visky dr. délután négy órakor váltotta meg a halál szenvedéseitől. Holttestét ólomzárolt koporsóba helyezték és Aradra szállítják, a hova péntek reggel érkezik meg. A temetés péntek délután öt órakor lesz a feiső temető halottas csarnokából, a református szertartás szerint.

A részvétnek megnyilatkozása igen nagy arányú. Az elhunyt családját már ma igen sokan keresték fel, hogy az általánosan értezt fájdalomnak kifejezést adjanak.

Mint hogy a temetés ideje ma még nem volt ismeretes, a városházára csak holnap reggel tűzik ki a gyászlobogót, a gyermekkórházon azonban már ma hirdette a fekete zászló a nagy veszteséget, amely az intézetet érte igazgatója halálával.

Varyassy Lajos polgármester intézkedésére Prohászka László dr. tb. főorvos vette át ideiglenesen a kórház vezetését.

— Ma operációs nap volt — mondotta a főorvos munkatársunknak — és mikor a műtőterem nagy ablakain át megpillantottuk, az operációs asztal mellett állva, a gyászlobogót, mindnyájunknak köny szökött a szemünkbe. Apácák és ápolónők sirtak, amikor a műtőasztal körül elhelyezkedtek, ahol még csak a minap szeretett igazgató,ukat látták emberbaráti tevékenysége közben. Őszintén megvallom, soha sem éreztem olyan közelről a halált, mint ebben a pillanathoz.

A város közegészségügyi bizottságának Tsch Mór dr. főorvos elnöklésével tartott ülésén a főorvos meleg szavakkal emlékezett meg a bizottság kívüli tagjának tragikus elhunytáról és a bizottság ösinte részvételének jegyzőkönyvében ad kifejezést.

Az orvosszövetség Borsos Béla dr. vármegyeri főorvos elnöklésével tartott rendkívüli ülést. Az elnök mély hatást keltő beszédben parentálta el Visky dr.-t és a szövetség elhatározta, hogy érdemes tagja koporsójára koszorút helyez, a temetésen testületileg részt vesz és jegyzőkönyvileg kifejezett részvétéről a családot értesíti.

Nagyobb államsegély az aradi rendőrségnek.

(44.000 korona helyett 66.000. — Greén Nándor főkapitány a rendőrlegénység szaporításáról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

A háboru miatt igen sok szép terv és fontos kormányintézkedés maradt félbe. Így megakadt a közigazgatás államosításának nagy fáradsággal előkészített végrehajtása és szó sem lehet például arról, amit már tervbe vettek a belügyminisztériumban, hogy a nagyobb vidéki városokban a jövő év folyamán megkezdjék a rendőrség államosítását. Epan ezért a belügyminiszter — mint a Belügyi Közlöny tudatja — a vidéki rendőrségek részére rendőrkészésre álló és részben már felhasználott négy millió koronából további egy milliót hozznál föl a rendőrségek segélyezésére. Az újabb felosztásból Aradnak várhatóan nagy összeg jutott: míg tavaly a felemelt rendőrségi államsegély csak 44.000 korona volt, most a belügyminiszter hatvanhatezer koronát ad Aradnak rendőrsége fejlesztésére és így újabb huszonkétezer korona áll a város rendelkezésére, hogy rendőrségét, amely ma is a legjobb hírű az ország vidéki policiái között, tovább fejleszthesse.

Greén Nándor főkapitány a rendőrség újabb fejlesztéséről a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A Belügyi Közlönyből tudom, hogy Arad rendőrségének fejlesztésére szánt államsegélyt a belügyminiszter felemelte. Most készítem az előterjesztést a tanácsnak, hogy miként használjuk föl a huszonkétezer korona többletet. Az újabb államsegélyt főképen a rendőrlegénység szaporítására akarom fordítani, mert erre van a legnagyobb szükség. Két nagy szabályrendelet áll készen: a közlekedési szabályrendelet és a prostitúciós. Mindkettő a közgyűlés elé terjesztést várja kézen és ha előbb nem, a háboru után okvetlenül elintézési is nyer. A két szabályrendelet végrehajtása nagy munkát ró a rendőrségre, különösen a végrehajtó rendőrségre és már régen foglalkozom azzal a tervvel, hogy és mint segítsék a helyzetet. Az államsegély felemelése most lehetővé fogja tenni a megvalósítást. Ebben a pillanatban még nem mondhatom meg: hány fővel szaporítjuk a rendőrlegénységet, mert pontosan kiszámítjuk, hogy mennyi telik a felemelt segélyből. Több lovasrendőrségre lesz szükségünk és azt tervezem, hogy a lovasrendőrséget behozom Gájból, központosítom és ha az új közlekedési szabályrendelet végrehajtásához kerül, a főbb közlekedési csomópontokra lovasrendőr őrszemeket állítok. Foglalkozom a detektív kar szaporításának gondolatával is. A tisztviselői létszám újabb szaporítását nem tartom szükségesnek, legfőképpen arról lesz szó, hogy egy segéd-tiszt állást a rendőrbírósnál fogalmazzóivá szervezzünk át, amit indokol az ott végzett tevékenység és az a törekvés, hogy jogi kvalifikációval bíró tisztviselőket biztosítsunk megfelelő dotációja állásokban a rendőrség számára.

— Természetesen a háboru tartama alatt — fejezte be a főkapitány — szó sem lehet a szaporításról, mert ma a meglevő rendőrségszámot se lehet betölteni. Nemcsak a régi rendőrséget vitték el katonának, hanem az új, ugynevezett napidíjas rendőrök is folyton változnak: újabb behívások hadbaszólítják őket, mezsei munkát vállalnak magas bérért. A leg-

nagyobb nehézségekbe ütközik, hogy csak valamennyire is elfogadható embereket kapjunk rendőrnek. De a háboru után azt hiszem lesz elég rendőrnek való ember.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Milano. Az Amalfi cirkáló elsüllyesztése reggel 7 órakor történt 30 kilométerre az olasz parttól. A hajó fél óra alatt elsüllyedt. A legénység 180 embere vízbe fullt.

Kopenhága. A lengyel autonómia-bizottság Goremykin miniszterelnök elnöklésével összejött.

Kopenhága. A Times jelentése szerint a déli bányákban harmincezer osztrák-magyar és német fogoly dolgozik, míg a többi hadifoglyot aratási munkára használják fel, miután szótmonkásokban nagy hiány mutatkozik.

Bukarest. Az Independance Roumaine írja: Oroszország Lemberggel egész Keletgaliciát elvesztette s az oroszok kénytelenek lesznek a Pruth-vonalat is feladni. Az oroszbarát Epoca szerint az oroszoknak egész Galiciát ki kell üríteniök, miután elmentállóerejük ezidőszert megdőrt.

Sheveningen. A németek akciója az Argonneok-ban Párisban növekvő nyugtalanságot kelt. A Bourbon-palotában kimondott pesszimizmus uralkodik a kormány esittitásai dacára.

Amsterdam. Lord Haldane, az angol tengerészet volt első lordja a liberális klubban beszédet mondott, a melyben kifejtette, hogy a háborura Anglia nem készült előléggé. Oroszország és Franciaország pedig nem voltak szervezve. A háboruban Angliának feltétlenül részt kellett vennie. Hatszázezer emberünk küzd Franciaországban, ugyanennyi másfelé. Erre a háborura Angliának 15 év előtt kellett volna felkészülnie. Kifogásolja, hogy a hadügyminisztérium a municiókért nem tudja kellőleg mérlegelni. Elő kell készülnie Angliának a német invázióra. Csapataink nagy része külföldön lévén, az ellenség bizonyára országunkra akar támadni. A nemzetnek meg kell hángui-vetni, hogy képzeli a dolgok alakulását a békekötésnél. Anglia nem maradhat megelégedetlen, elhagyatott nagy sziget az északi tengeren.

Rotterdam. Teak herceget, az angol király fivérét a király kirendelte a hadügyminiszter mellé.

London. Lloyd Georg municiósnak 100.000 municiósnak munkára van szüksége. Reméli, hogy szombatig ezt meg tudja szerezni.

Athen. A Hestia megállapítja, hogy Görögország Szerbiával megegyezett az okkupált Albánia megosztására vonatkozólag. Szerbia több eloglalt helyiséget már átadott Görögországnak.

Zürich. A zürichi kantonban az állításköteles oroszoknak mindössze harmada jelentkezett a konzulátuson.

Rotterdam. Az amerikai kormány megtiltotta a montenegróiak toborzását.

Frankfurt. A Havas-ügynökség kommunikéje előkészíti a közvéleményt arra, hogy az entente legközelebb beszünteti a Dardanellák elleni akciót.

Innsbruck. A Marmolata hegy ég nyugati nyulványairól az olaszokat elűztük, pozícióikat elfoglaltuk.

Gent. Lisszabonban ismét háboru-ellenes véres tüntetések vannak. A kormány megnyugtató kijelentést tett, Portugália nem vesz részt a háboruban. Oportóban angol konzulátusnál nagy tüntetés volt.

Kopenhága. A kronstadti arzenált felrobbantották. Minden munició elpusztult, sok emberélet odaveszett. A robbanás anarchisták merénylete.

Stockholm. Az orosz minisztertanács elhatározta, hogy Lengyelországot szuverén királysággá emeli Nagy-Oroszország keretén belül. Már külön lengyel államiügységet szerveztek.

Chiasso. 100 asszony füves faszekével megjelent a velencei városban, tiltakozni a nyomor és drága élelmiszerek ellen.

Harangok hadi célokra.

— Glattfelder püspök pásztorlevele. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8

Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök most adta ki ideai tizenegyedik háborus pásztorlevelét, a mely elsősorban a szegedi könyörgő körmenetről számol be és ideai Ofelségének a megyéspüspökhöz intézett köszönő táviratát.

Elrendeli a püspök, hogy az egyházmegye minden plébániatemplomában a háborus istentisztelet keretei között jövő hó 8-án a háboru évfordulójáról alkalmi beszédben megemlékezzenek és a háboru első évében rokkantá vált katonák részére a hivek között gyűjtés rendeztessék.

Felhívja a körlevél a lelkeseket, hogy a hol esetleg rendelkezésre állanak már nem szükségelt s a hadvezetőség részére átengedhető harangok, azt július hó 15-ig a püspöknél jelentsek be. E harangok hadi célra fordítanak. Olyan már használatban nem lévő harangokról van szó, a melyek műemlékek jellegével nem bírván, ellenszolgáltatás nélkül a hadvezetőségnek engedhetők át hadicélok rendelkezésére.

A kerületi esperes-tanfelügyelők felhívják, kiknek kerületében kath. iskola létezik, hogy a tankerületükhöz tartozó összes róm. kath. iskolaszékek elnökeitől a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult tanítókról a miniszter által megkívánt adatokat haladéktalanul szerezzék be és a kimutatásokat július hó 15-ig a püspökhöz terjesszék fel.

Elvárja az egyháztól a lelkesektől és tanítóktól, hogy a község népét felvilágosítsák oly irányban, hogy az aprópénz elrejtése hazafiatalan cselekedet, a mely megróvást és megtorlást érdemel.

— A miniszterelnök a királynál. Bécsből jelentik: A király ma délelőtt küönkihalgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt.

— Adomány az aradi Vörös Keresztnek. Az Első Aradi Jótékony Nyugdíjasztársaság hazafias tagjai harminc koronát adományoztak az aradi Vöröskeresztnek.

— Berchtold Lipót autogramma. Bécsből jelentik: A király tudvalevően tartalékos huszárcapitánnyá nevezte ki Berchtold Lipót grófot, aki legközelebb a frontra megy. Egy autogramgyűjtő ebből az alkalomból a volt külügyminiszter aláírását kérte. Berchtold gróf teljesítette a kérelmet s magyarul ezt írta az autogramgyűjtő könyvébe: „Nem rajtam múlt, a sors könyvében meg volt írva. Gróf Berchtold Lipót.”

— Tizennégymillió tábori postaküldemény. Berlinből írják: Megállapították, hogy egyetlen napon Németországban tizennégy milliónál valamivel több küldemény kerül feladásra a német tábori postán. A tábori postán 14.000 postatisztviselő dolgozik s a statisztika szerint naponta csak 35.000 darabot kell rossz címzés, vagy alaki hibák miatt visszautasítani. Hazuról naponta három millióval több küldemény megy el, mint a harctérről, az az 5.800.000 postaküldemény pedig, amely a harctérről érkezik az anyaországba, sejteti, hogy a harctéren működő tábori posta milyen óriási munkát fejt ki.

— Gyermek Szibériában. Stanislauból írják: Saklynskyj Román stanislaui tanár lakásában az oroszok őstől tavaszig sokszor tartottak házkutatást. Tizenkétéves fiát, Markijant, a reáliskola harmadik osztályu tanuló-ját elfogták és Szibériába száműzték. Másik fiát is, aki a gimnázium második osztályába jár, ez a sor fenyegette, de idejében megszökött. Két fiatal leányt, a Sorochtejway-nővé-reket, akik a tanítóképző-intézetnek voltak a növendékei, szintén Szibériába hurcoltak. Az volt a bűnük, hogy fivérük az ukrainai önkéntes-légióban szolgált.

— Ghenadiwet gyilkossággal vádolják. Szófiából jelentik: Gatew ex-miniszter írja a „Kambana” tegnapi számában: Egy szenzációs cikk azt állítja, hogy Ghenadiw dr. pártvezér volt az, aki 1907-ben Petkow miniszterelnököt meggyilkoltatta és az ő keze játszott közbe a kaszinói merényletben is. Gatew felszólítja a hadbíró-ságot, hogy a veszedelmes ember-től szabadítsa meg Bulgáriát.

— Orosz árnykép. Stockholmból táviratozzák: Egy svéd mérnök, aki most tért haza szibériai üzleti útjáról, elmondja, hogy egész sereg hadifoglyot látott és beszélt is velük. A magyarokkal és osztrákokkal elég jól bántak, de a németeknek sok kegyetlenségben van részük. A hangulat Oroszországban egészen nyomott, mindenki tele van rezignációval és pesszimizmussal. A művelt osztályok kétség-telenül látják a forradalom kitörését.

— A vak katonáknak. Zank Albert Máv. raktárnok helyettes elhunyt alkalmával — a raktári személyzet — sírjára koszorút helyezt el, ennek vételárából fenn maradt összeget 15 korona 30 fillért a vak katonák részére leendő eljuttatás céljából a Máv. raktárfőnöksége az Aradi Közlönyhöz küldte be. Ezt az összeget is, mint az eddig hozzájuk juttatottakat, a vak katonák országos bizottságához küldjük.

— A bezárt pékboltok. Baselből jelentik: Chiavariában, Genna közelében, az elmúlt vasárnap az összes pékboltok zárva voltak, mivel a hatóságok megállapították a kenyér-árat. A hatóságok más helységekből voltak kénytelenek készleteket szerezni. A felháborodott lakosság nagy tüntetést rendezett. Üzleteket, házak ajtajait, ablakait összezúzta s több üzletet teljesen kirabolt.

— Egy sikkasztó kalandjai. Berlinből jelentik: Az országos törvényszék tegnap tíz hónapi fogházra ítélte Willig Bruno tizenhat-éves magánhivatalnokot, aki ögét 15.000 márka erejéig megkárosította. A fiatal embert főnöke, egy írógéptársaság tulajdonosa, azzal bizta meg, hogy 500 márkát vegyen fel a postatakarék-pénztárban, Willig azonban a csekk-könyvben észrevette, hogy a cégnek egy 15.150 márkás követelését sem vették fel s a cégfőnök aláírás-át meghamisítva, kiutaltatta azt a pénzt is. A sikkasztó előbb Kölnbe utazott, majd Münchenbe s végül Tölz fürdőhelyre, ahol a lapokból megtudta, hogy a rendőrség keresi és kézrekerítőjének ötszáz márka jutalmat tűzött ki. Willig erre gunyos levelet írt főnökének s biztosította arról, hogy sohasem találják meg. Később mégis nehezére esett a bujdosás s elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Tízezer márkát egy csomagban elrejtett egy bokorban, hogy senkinek ne legyen haszna a pénzből, amely miatt meghal, háromezer márkát pedig egy meredek szikláról ledobott a mélységbe. Ezután próbára elsütötte a revolvért, de a durranástól megijedt és — az eldobott pénz keresésére indult. A tízezer márkát hosszas kutatás után meg is találta, de a mélységbe dobott három-ezer márka elveszett. Visszatért Berlinbe s két napi bolyongás után jelentkezett a rendőrségen, ahol a szikláról szóló előadását nem hitték el neki, de Willig addig hangoztatta, hogy igazat beszél, míg egy rendőrtisztviselővel Tölzbe utaztatták. Itt azután a rendőrtisztviselőnek több szerencséje volt, mint a sikkasztó-nak, mert a háromezer márkát nyaktörő hegy-mászatok után megtalálta. A főnök a hiányzó pénzt is visszakapta, mert a sikkasztó családja a hiányzó összeget megtérítette.

— Hősi halál. A királyi magyar tudományegyetem gyógyszer-tára magrendülve tudatja, hogy intézetének kiváló tagja Rolkó Elemér dr. egyetemi tanársegéd, Rolkó Kálmán aradi gyógyszerész fia, hivatása közben Przemysl várában hősi halált halt.

— Pénzadományok az aradi Vöröskereszt egyletnek. Ujabbán a következő pénzadományok érkeztek az aradi Vöröskereszt egyletnek. Szaberényi János 10 korona Vetsy Jenő ravatalára szánt koszoru megváltása címén, Nethreserve Spital Román Nemzetiház személyzete 10 korona néhai Calniceann Constantin ravatalára szánt koszoru megváltása címén. Az adományokért ez uton mond hálás köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknek.

— Háborog a Vezuv. Luganoból jelentik: A Vezuv tüzes lavát, lángnyelveket, füst-telhöket okád.

— Páris a régi. Egy svájci egyén, aki Párisban él, levelet írt a *Neue Züricher Nachrichten*-nek s szomorúan konstatálja, hogy Páris egyáltalán nem komolyodott meg. Az utcákon, bármerre tekintsen az ember, katonákat és katonákat lát a legfurcsább és a legkülönbözőbb egységekben. A nők nagyobb része gyászban van, de különben változatlan a régi fényűzés. A szórakozások és élvezetek után való hajza épen úgy tart, mint azelőtt. Az erkölcsök nem javultak és a szívek nem nemesedtek a nagy csapások alatt. A népet rendszeresen félrevezetik és az igazságot mindenütt eltitkolják. Most kezdődött meg a 17 évesek sorozása. Valóságos nyomorúság a szegény gyermekek képe. És mikor a nemzet zsenge barátságait a vágóhídra viszik, olyan a vidámság, mintha minden a legjobban menne. A háboru végét mindenki az ősz utójára vagy tél elejére várja. Az olaszok iránt való lelkesedés elpárolgott és az angoloknak is több rosszat

kívánnak, mint jót. A vidéken azonban komolyabb és becsületesebb a hangulat.

— Egy kis árjegyzék kivonata Fischer áruházának a Szabadság-téren, u. m.: nyers saiyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cerna-hajsznyák katonák részére is megfelelők, 50 fillér párja. Turista ingek nagy választékban 3 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki kerasse fel a Fischer áruházát a Szabadság-téren. Fénykép kedvezmény. 227

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

VÁROS ÉS MEGYE

A fertőtlenítő intézet szabályzata. Az egészségügyi bizottság ma délután tartott ülésében tárgyalta a fertőtlenítő intézet kezeléséről alkotott szabályrendelet tervezetét, amelyet elfogadott és elfogadásra ajánl a közgyűlésnek is.

Folytatólagos sorrendje az Arad szabad királyi város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi július hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 4. A tanácsnak előterjesztése az iránt, hogy a Központi tkp.-nál levő folyószámlakölcson általában közlelmezési célokra legyen fordítható. 5. Gábor István felebbezése a tanácsnak 9876—1915 sz. a vég-határozata ellen építkezési ügyben. 6. A tiszti ügyészség betérjeszti a Schlik és Nicholson céggel kötött szerződést jóváhagyás végett. 7. A közgyűlés által kiküldött bizottság bemutatja a Villamossági r. t. telepének megváltása, illetve az ezzel kapcsolatos kérdésekben tartott két rendbeli ülésének jegyzőkönyvét. 8. A tanácsnak előterjesztése a jövő évadban szükséges porosz kőszén és kőszén beszerzése tárgyában. 9. Maszni Jánosnak felebbezése a tanácsnak 9875—1915 sz. a vég-határozata ellen. 10. A tiszti ügyészség betérjeszti a Maszni Jánosnal kötött szerződést jóváhagyás végett. 11. A tiszti ügyészség javasolja, hogy a Szela József terhén nyilvánított csatornaberendezési előleg, mint behajthatatlan töröltessek. 12. Rausz Sándornak felebbezése a tanács 12145—1915 sz. a vég-határozata ellen, amellyel bér-leszállítás iránti kérelme elutasított. 13. Höflich Sámuel pócotartány tisztítási vállalkozó az egységáramnak felemelését kéri. 14. A tiszti ügyészség betérjeszti a Freimann Józseffel megkötött szerződést jóváhagyás végett. 15. A tanács előterjesztése a jövő évi faszükségletnek beszerzése tárgyában.

SPORT.

+ Az ATE július 9-én, pénteken délután fél 7 órakor a Millenniumi sőcsarnok külön termében rendes havi választmányi ülést tart, amelyre ez uton is meghívja a tagokat az ATE elnöksége.

+ Az ATE—AMTE football csapatai a hadbavonultak özvegyeinek és árváinak segélyezése alapja javára barátságos mérkőzést játszanak vasárnap délután öt órakor az ATE Óvartéri sporttelepén.

A nyári idény küszöbén

eiköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcíkjüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalunk idejekorán közöljék.

NYÁRI SZINHÁZ.

Péntek, 1915. július 9-én:

A tiszavirág.

Operette 3 felvonásban.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetés rendező vállalata.

Ozv. dr. Viski Pálné született Heinrich Ilonka a maga és gyermekei Ilonka, Marianne és Margitka, valamint az alulírottak nevében is fájdalomtól megtörve jelenti, hogy felejtethetetlen drága jó férje, illetve a legjobb apa, a szerető fiu, vő, testvér és sógor

Dr. Viski Pál

az aradvárosi gyermekkorház igazgató főorvosa

életének 40-ik s boldog házasságának 10-ik évében, orvosi hivatásának teljesítése közben történt baleset következtében rövid szenvedés után f. hó 7-én, d. u. fél 4 órakor Budapesten elhunyt.

A drága halottunk földi maradványait Aradra szállítva f. hó 9-én, d. u. 5 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint a felső temető halottas házából a családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Emléke legyen örökké áldott!

Aradon, 1915. évi július hó 9-én.

Viski Pál és neje, Faragó Anna szülei, Heinrich Sándor és neje, Herrl Ilka apósa és anyósa, Viski Anna férjével Zoványi Lajossal és gyermekeik, dr. Viski László nejevel Akontz Máriával és gyermekeik, Viski Erzsébet férjével Vajda Ferencsal és gyermekeik, Heinrich Gyula, Heinrich Gizella férjével dr. Parecz Bélával és gyermekeik, testvérei, sógorai és sógornői.

APOLLO SZINHÁZ.

Július hó 9-én, pénteken:

Kanális népe

Bűnügyi dráma 4 felvonásban.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Nyomtatványok

osinon kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Kékkő és hárs

kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

Idel

uj burgonya

waggonként és mázsánként kapható 2341

Roth József,

Eötvös-utca 3. szám.

Az „Orsovai halhoz.”
Legnagyobb halkivitel.

Lutwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 9. szám

(volt Sptelmann ház) saját ház.

Van szerencsém a t. vevőkösönység tudomására hozni, hogy a már régen nélkülözött friss halból holnap a nagy meleg folytán csak kisebb küldemény érkezik. A mostani nehéz viszonyok között is mindenesetre olcsóbb a hal, mint a hus. Igyekezzen mindenki már pénteken szükségletét beszerezni, mert a múlt héten sokan hal nélkül maradtak. Ha a közönség kellő támogatásban részesít, úgy minden héten szerzek egy nagyobb mennyiséget.

221

Tisztelettel

Lutwák József.

6 gymnasiumot végzett fiatalember, aki a szünidő alatt a gyógyszerészettel foglalkozni akar, felvétetik Hajós Árpád gyógyszerertárában.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájfüregét desinfectálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utastással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utastással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpорок!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Arad, Szabadság-tér.

Andrássy-tér 8. számú

háiban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytöszdének alkalmas — azonnalra.

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

Költözők**figyelmébe!**

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelési vállalata**Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.**

15080—1916. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 2177—1915. M. E. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy mindazok a repceolajkészletek, amelyek az előállításukkal, forgalomba hozatalukkal vagy szállítványozásukkal, foglalkozó egyének a cégek tulajdonában, birtokában, kezelésében vagy őrzésében akár saját, akár idegen helyiségben vannak, zár alá helyeztetnek.

Zár alá helyeztetnek azok a repceolajkészletek is, amelyeket a jelen rendelet hatálya alatt utóbb fognak előállítani.

A zár alá vett készlet el nem idegeníthető, fel nem használható, fel nem dolgozható, annak kellő megőrzéséről az az egyén, vagy cég, akinek a készlet tulajdonában, vagy birtokában van, gondoskodni köteles.

Egy méterhátszát meg nem haladó készletre, a zár alá vétel nem terjed ki.

A zár alóli esetleges feloldást a kereskedelmi miniszterium ad.

Repceolaj készletét tartozik minden fent említett érdekelte, jelen hirdetményem közhírré tétele után, 3 napon belül és pedig az 1915. június 25 napján volt állapot szerint, hivatalom iparügyi osztályának az ott kapható előírt nyomtatványokon bejelenteni. A beje-

lentes hónaponként megismétlendő A repceolajnak vasuton, hajón vagy gépkocsin leendő szállítására igazolványt a kereskedelemügyi miniszter ur ad.

Az ezen rendelet ellen vétők az 1914. évi L. t.-c. 9 ik §. alapján két hónapig terjedhető elzárással, és pénzbüntetéssel büntetendők.

Arad, 1915. július 1.

Greén Nándor
főkapitány.**Legfinomabb****Petroleum****Str. 56 fillér.**

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.**Szakszerű írógép javító műhely****Schmotzer és Bodnár**

műszerészek

Arad, Perényi-utca 6 (Verzár-ház.)

Az összes rendszerű író-, számoló-, sokszorosító-, diktáló-gépek és ellenőrző-pénztárak szakszerű javítása. Elsőrendű üzemkellékek raktáron. Vidéki megbízások a legpontosabban intéztetnek el.

2451

Telefon szám 833.

Telefon szám 833.

ALVÁCZA**kénes hőgyógyfürdő****Arad- és Hunyadmegye határán.**

Kitűnő eredménnyel gyógyít esúzt, köszvényt, reumát, esontszút, lobosodást és különböző női bajokat.

A fürdőközönség kényelmének nagyobb fokú kielégítésére, tetemes befektetéssel új fürdőház épült, teljesen modernül berendezve, uszodával és kádfürdővel. Természetes kénes hőforrások 28—32 és 38° C hőmérsékletűek. Nagy árnyas park. Gyönyörű kirándulási helyek. Tennis- és tekepályák. Kitűnő ózondus levegő.

Csodás gyógyhatás.

A vonatok közvetlenül a fürdőparknál állanak meg. — Posta és táviró.

Külön rituális koszt kapható.

Sebesült katonáknak 30% engedmény. Prospektussal készséggel szolgál

BERKOVITS IZIDOR,
fürdőtulajdonos.

2453

Ia Gépolaj,
Hengerolaj,
Tovotte-zsir és
Nyersolaj

2427

bármilyen mennyiségben kapható:

Messzer Lipót

cégnél Kisjenőn.

Vezérszerepet töltenek be
a világhírű

TURUL-CZIPŐK

"TURUL"
CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG ♦ TEMESVÁR

A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.

130 saját fióktelep.

900.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár:

Arad,
Minorita-palota.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Tanítónőt,

ővönőt vagy képezdel növendéket keresek, két leánykám mellé egész vagy felnapra. Ajánlatok „Intelligens” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 2452

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal fűszeresegéd

azonnal felvétetik. Sáfrán Emil, Györek. 2441

Fűszerkereskedő segéd

kerestelek, f. hó 15-iki belépésre. Ehrenfeld, Boros Bent-tér. 2457

Ügyes fűszerkereskedő segéd és két erős tanuló azonnali belépésre kerestetik Messzer Ármínál, Pankotán. 2455

Tanulók

felvétetnek Weisz Hugó fényképezési műtermében, Aradon. 2458

Mindenek

jó bizonyítványokkal, azonnali felvétetik. Dr. Wagner tanár, Erzsébet-körút 10. 2459

Egy fiatal

cipőkereskedő segéd azonnali alkalmazást nyerhet. Ajánlatok a „Hungária” cipőgyár r. t. főüzletéhez Budapest, VII., Rákóczi-ut 6. alá küldendő. 2460

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas vasutas

könyvvezetői, irodai, vagy bizalmi állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2248

Gazdász

akadémiát végzett, 10 évi praxissal rendelkezik, kisegítő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2482

ÖZLETEK.

Andrássy-tér 8.

számu háiban egy kisebb üzletteltség — különösen dohányüzletének alkalmas — azonnali kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KIADÓ LAKÁS.

5 szobás

erkélyes modern lakás a II. emeleten (lift) novemberre kiadó. Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 2456

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1706

Dj cséplőgarnitúra

egyenként is, teljes szavatosság mellett oladó, esetleg részletre. Bővebbet Gyár-utca 7. 2359

Boszniai szilvák

kapható Färber Lajos cégnél. 2480

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

KÜLÖNFÉLE.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

17581—1915. szám.

Felhívás!

Felhívom mindazon Aradon tartózkodó, 1896. évben, valamint 1878. évtől 1890. évig terjedő időben, továbbá az 1892., 1893. és 1894. években született és a m. kir. honvédelmi miniszter ur által 8500—18—1915. eln. szám alatt kibocsátott hirdetmény szerint 1915. évi július hó 15-én bevonulni kötelezett népfölkezőket, akik mint gépészek és fűtők, arató, cséplő- és kaszálógépeknél az aratási idény alatt alkalmazva vannak, hogy az alkalmazásukat igazoló bizonyítványukat és a népfölkezői igazolványukat legkésőbb 1915. évi július hó 14-ig az aradvárosi katonai ügyi osztályhoz beszovaltas 44.

Amik ezen felhívásnak a kiűzött határidőben eleget nem tesznek, az aratási idényre szabadságoltatni nem fognak.

Arad, 1915. július 8-án.

Varjassy, polgármester.

**Gépolaj,
hengerolaj,
gépzsir,
kocsikenőcs,
gyanta**

2481

legolcsóbb napi árban kapható

Färber Lajos cégnél.

14891—1915. kh.

Hirdetmény.

Az 1884: XVII. tc. 54. §-a alapján elrendelem és meghagyom az összes sütőknek és kereskedőknek, hogy üzleteikben illetve eladási helyeiken a kenyérnek és a zsemlyének árát súly szerint megjelölve kifüggeszteni tartoznak.

A hatósági kenyér maximális ára, a hatósági üzletekben kgonként 42 fillér, sütők által előállított kenyér maximális ára, viszonteladók részére 44 fillér, kiosknyban vételnél 48 fillér.

A 80 gr. minimális súlyú vizes zsemlye ára 4 fillér.

Mindaz akl ezen rendelkezéseknek eleget nem tesz, az 1879. évi XL. t. c. 137. §-a alapján 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetteitni.

Aki pedig a súly és ár szerint meghatározott kenyérműt, illetve zsemlyét magasabb árban vagy csekélyebb súlyban, vagy rosszabb minőségben árusítja, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, és 15 napig terjedhető elzárással fog büntetteitni.

Arad, 1915. július 6.

Green
főkapitány.

Használt ólom
megvételre kerestetik.